

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

LIETUVOS KAIMO PLĖTROS 2014–2020 METŲ PROGRAMOS ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS KOMITETO, SUDARYTO LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO 2014 M. SPALIO 2 D. ĮSAKYMU NR. 3D-685, POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2018-01-30 Nr. 8D-41 (5.50e)

Vilnius

Posėdis įvyko 2017 m. gruodžio 19 d. 13.00 val.

Posėdžio pirmininkas – Bronius Markauskas, žemės ūkio ministras, Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto pirmininkas.

Posėdžio sekretorė – Gailutė Pikūnaitė, Žemės ūkio ministerijos (toliau – Ministerija) Kaimo plėtros departamento Programų priežiūros ir vertinimo skyriaus vyriausioji specialistė.

Dalyvauja Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos įgyvendinimo stebėsenos komiteto (toliau – Komitetas) nariai, Ministerijos, Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – NMA) atstovai (dalyvių sąrašas (1 priedas) pridedamas).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl įžanginio žodžio ir darbotvarkės tvirtinimo.
2. Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 m. programos (toliau – Programa) keitimų svarstymo.
  - 2.1. Dėl Programos 13 priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“.
    - 2.1.1. Dėl Priemonės veiklos srities „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių“ proporcingo išmokų mažinimo pakeitimo.
    - 2.1.2. Dėl priemonės veiklos srities „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių“ kompensacinių išmokų dydžių pakeitimo.
  - 2.2. Dėl Programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ papildymo naujomis veiklomis.
  - 2.3. Dėl Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“.
    - 2.3.1. Dėl miško valdos padidinimo.
    - 2.3.2. Dėl valdos ekonominio dydžio padidinimo smulkiesiems ūkiams.
    - 2.3.3. Dėl paramos intensyvumo padidinimo.

2.4. Dėl 8.1 veiklos srities „Miško įveisimas ir miškingų plotų kūrimas“ suplanuotos rodiklio reikšmės išskaidymo.

2.5. Dėl supaprastinto išlaidų apmokėjimo, taikant iš anksto nustatytą fiksuotąją normą Programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sričiai „Parama profesiniam mokymui ir įgūdžiams įgyti“.

3. Dėl paraiškų pagal Programos priemones atrankos kriterijų keitimų svarstymo.

3.1. Dėl Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ atrankos kriterijų pakeitimo.

3.2. Dėl Programos 4 priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ 4.1 veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ projektų atrankos kriterijų.

3.3. Dėl Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ atrankos kriterijų pakeitimo.

3.4. Dėl Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“.

1. SVARSTYTA. Įžanginis žodis, darbotvarkės tvirtinimas.

Kalbėjo: B. Markauskas, S. Savickis, M. Palionis.

Komiteto pirmininkas pasveikino dalyvius, susirinkusius į posėdį, ir pristatydamas darbotvarkę, pasiūlė patvirtinti.

M. Palionis pristatė neformalias Europos Komisijos (toliau – EK) pastabas dėl Programos keitimo bei atrankos kriterijų nagrinėjimo, ypač „Miško įveisimas ir miškingųjų plotų kūrimas“ priemonės keitimo, taip pat kitų priemonių atrankos kriterijus. Priminė, jog EK funkcija yra patariamoji, informavo, jog posėdžio metu išsamiai bus EK pateikta informacija.

M. Palionis informavo EK norėjo atkreipti dėmesį dėl priemonės „Agrarinė aplinkosauga“. Priemonės keitimų informacija yra ribota, EK suabejojo, ar Komitetas gali apsispręsti. Pasigedo keitimo medžiagoje intervencinės logikos, aplinkosauginių įsipareigojimų, priemonių išvengti dvigubo finansavimo. Todėl svarstant pasiūlė ypač išsamiai ir detalai nagrinėti šį klausimą.

M. Palionis informavo, jog, EK manymu, priemonių atrankos kriterijų yra per daug, tai didina klaidų lygį ir nedaro įtakos Programos strategijos įgyvendinimui.

Komiteto pirmininkas pakvietė konstruktyviam posėdžio darbui ir pasiūlė pritarti darbotvarkei.

NUTARTA. Pritarti posėdžio darbotvarkei.

2. SVARSTYTA. Programos keitimų svarstymas.

Kalbėjo: S. Savickis, J. Stakėnienė, M. Palionis, A. Baravykas, S. Sviderskis, A. Klimavičius, P. Žagunis, Ž. Morkvėnas, A. Gaižutis.

2.1. SVARSTYTA. Programos priemonės veiklos srities „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių“ kompensacinių išmokų dydžių pakeitimas.

2.1.1. SVARSTYTA. Priemonės veiklos srities „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama didelių gamtinių kliūčių“ proporcingas išmokų mažinimo pakeitimas.

M. Palionis pristatė, jog vadovaujantis Reglamento (EK) Nr. 1305/2013 4 str. 1 dalimi, „valstybės narės numato proporcingą išmokų mažinimą, kai viršijamas vienos valdos ploto ribinis dydis, <...> išskyrus atvejus, kai dotacija apima tik mažiausią išmoką už hektarą per metus“ (25 Eur/ha).

M. Palionis paaiškino, kad išmokų diferenciacija grindžiama tuo, kad didėjant valdos plotui, didėja vienam ūkiui tenkantis pelnas (dėl mažėjančios pastoviųjų išlaidų sumos, tenkančios produkcijos vienetui).

Šiuo metu Programos veiklos srities 8.2.12.3.1.8 papunktyje „(taikytinos) sumos ir paramos normos“ nurodytas išmokų dydžių didelio nepalankumo (DNV) ir mažo nepalankumo (MNV) vietovėse diferencijavimas valdos lygmeniu, vadovaujantis tokiomis nuostatomis:

- I ūkių grupė (plotas iki 100 ha imtinai) gauna 100 proc. išmoką;
- III ūkių grupės (plotas virš 500 ha) išmoka prilyginama minimaliai 25 Eur/ha išmokai;
- II ūkių grupei (plotas daugiau kaip 100 ha iki 500 ha imtinai) apskaičiuotas aritmetinis vidurkis tarp I ir III grupės išmokų.

M. Palionis papildė, kad vadovaujantis Lietuvos agrarinės ekonomikos instituto (LAEI) atliktais skaičiavimais, ūkiuose, kurių 100 ha < valdos dydis ≤ 500 ha (t. y. II ūkių grupė), vidutinės pastoviosios išlaidos yra apie 30 proc. mažesnės lyginant su ūkiais, kurių valdos dydis yra iki 100 ha imtinai.

M. Palionis reziūmavo, jog atsižvelgiant į tai, tikslinga pakeisti diferencijavimo metodiką, atsisakant aritmetinio vidurkio apskaičiavimo principo II ūkių grupėje. Proporcingą išmokų mažinimą taikyti atsižvelgiant į LAEI įvertintą sumažėjusią pastoviųjų išlaidų dalį. Tokiu būdu būtų išvengta disbalanso, kurį iki šiol matė ūkininkai, nes didelio nepalankumo vietovėse (DNV) išmokos dydis sumažinamas procentiniu vienetu daugiau negu mažo nepalankumo vietovėse (MNV). Patikslino, kad dėl šios priežasties didelio nepalankumo vietovėse išmokos yra mažesnės, todėl mažinimo (diferencijavimo) procentą siūloma suvienodinti ir mokėti 70 procentų tiek didelio nepalankumo, tiek mažo nepalankumo vietovėse.

2.1.2. SVARSTYTA. Priemonės veiklos srities „Išmoka ūkininkaujantiems vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitokių specifinių kliūčių“ kompensacinių išmokų dydžių pakeitimas.

M. Palionis pristatė, jog skaičiavimus dėl kompensacinių išmokų dydžių taikymo atliko LAEI – funkciškai nuo valdančiosios institucijos nepriklausoma įstaiga.

Šiuo metu Programos veiklos srities 8.2.12.3.2.8 papunktyje „(taikytinos) sumos ir paramos normos“ nurodyti kompensacinių išmokų dydžiai, kurie yra apskaičiuoti specifinių kliūčių turinčioms vietovėms pagal „senąjį“ žemėlapi. Pasikeitus specifinių kliūčių turinčių vietovių riboms, kompensacinių išmokų dydžiai buvo perskaičiuoti.

Patikslino, kad LAEI ekspertų skaičiavimais dėl specifinių kliūčių žemės ūkio gamybai ūkininkai papildomai netektų (prarastų) 29 Eur/ha pajamų intensyvaus karsto vietovėse, o potvynių užliejamose teritorijose – 28 Eur/ha daugiau, palyginti su ūkininkaujanciaisiais be kliūčių (palankiose vietovėse). Šiuo metu veiklos srities 8.2.12.3.2.11 papunktyje „Informacija apie konkretų veiksmą“ nurodytas 100 ha valdos ploto ribinis dydis, kuriuo remdamasi valstybė narė apskaičiuoja proporcingą išmokų mažinimą.

M. Palionis informavo, jog vadovaujantis Reglamento (EK) Nr. 1305/2013 4 str. 1 dalimi, išmokos turėtų būti diferencijuojamos. Įvertinus prarastų pajamų ir patirtų papildomų išlaidų, tenkančių 1 ha šios kategorijos vietovėse, dydį, artimą mažiausiai reglamentuoti išmokai, siūloma mokėti minimalią 25 Eur/ha kompensacinę išmoką ir atsisakyti išmokų dydžio diferencijavimo taikymo vietovėse, kuriose esama specifinių kliūčių.

A. Gaižutis paklausė, ar specifinių kliūčių turinčių vietovių sąrašas yra baigtinis ir ar yra galimybė šį sąrašą papildyti.

A. Baravykas paklausė, ar galima į šį sąrašą įtraukti afrikinio kiaulių maro zonoje esančias teritorijas.

M. Palionis atsakė, jog yra vardinis seniūnijų sąrašas, į kurį patenka tokios vietovės, kuriose paviršiniai karstiniai dariniai būdingi daugiau kaip 25 proc. seniūnijos žemės ūkio paskirties žemės ploto, kurioms iš esmės būdingas susiformavęs karstinis kraštovaizdis, išskirtas geologų Šiaurės Lietuvos karstiniame regione.

J. Sviderskis pasiteiravo dėl karstinio regiono – kas daroma, kad tie plotai būtų atleisti nuo aplinkosauginių reikalavimų, patvirtintų LRV nutarimu, ar bus ir toliau reikalaujama jų laikytis. Taip pat pasiūlė pašalinti aplinkosauginius reikalavimus iš tų karsto vietovių, kurios nepatenka į vietovių su specifinėmis kliūtėmis kategorijos sąrašą, ir peržiūrėti LRV nutarimą, ribojantį ūkinę veiklą karstiniame regione. Priminė, jog reglamente sakoma, kad išskiriant vietoves gali būti ne tik administracinis, bet ir apibrėžtas vietos vienetas, apimantis aiškiai apibrėžtą geografinę vietovę, išskirtą pagal aiškiai apibrėžtus kriterijus, ir kaip pavyzdį nurodė Čekiją ir Slovakiją. Pabrėžė, kad jo pateikti siūlymai dėl kadastro vietovių lygmens taikymo ir aplinkosauginių apribojimų nuėmimo būtų įtraukti į protokolą kaip atskira nuomonė.

M. Palionis priminė, jog šio posėdžio metu kalbame ne apie žemėlapij ir jo sudarymo principus, nes tai būtų iš esmės jo persvarstymo klausimas. Dėl vietovių išskyrimo lygmens taikymo atsakė, jog tai yra interpretacijos klausimas. Priminė, kad jei nenuspręsimė, bet norime ką nors keisti dėl paties žemėlapio sudarymo principų, – tuomet nebūtų priimamos paraiškos nuo 2018 m.

S. Savickis išsakė pastabą, jog klausimas buvo suformuluotas dėl aplinkosauginių reikalavimų.

A. Klimavičius suabejojo, ar nuo to, jog bus / nebus mokamos 25 Eur/ha išmokos, pasikeičia aplinkos apsaugos poreikis. Gamtiniai skirtumai egzistuoja, karstinės zonos išlieka, todėl tarša negalima. Suabejojo, ar visos smegduobės aktyvios ir pritarė teritorijų peržiūrejimui.

M. Palionis paaiškino, jog kompensacinės išmokos nebus mokamos tose vietovėse, kur smegduobių nėra. Papildė, jog žemės derlingos ir derlius atsveria tuos praradimus, kurie patiriami dėl aplinkos apsaugos apribojimų laikymosi tose vietovėse. Pabrėžė, jog žemėlapis parengtas vadovaujantis geologijos tarnybos duomenimis.

Ž. Morkvėnas išsakė mintį, jog yra pagrindas svarstyti LRV nuarimo projektą, jei geologinė situacija pasikeitusi – nėra smegduobių.

A. Klimavičius paantrino Ž. Morkvėnui, jog, jei karstinės įgriuvos nesiformuoja, Aplinkos ministerija (toliau – AM) pasiruošusi peržiūrėti apribojimus.

J. Sviderskis pabrėžė, jog apribojimų yra daug ir jie įvairūs: specifiniai reikalavimai sėjomainai, tręšimui ir t. t.

J. Stakėnienė atkreipė dėmesį, jog tai yra AM kompetencija. Priminė praeitame SK posėdyje dalyvavusios AM atstovės pažadą pasidomėti ir paprašė AM šį prašymą dar kartą peržiūrėti.

P. Žagunis pasiūlė visiems mokėti 25 Eur/ha, nes keisdami galime įsivelti į ilgamečius tyrimus ir diskusijas, o sprendimas reikalingas šiandien. Palaikė ir pritarė J. Sviderskio nuomonei dėl LRV nutarimo peržiūrėjimo.

NUTARTA:

1. Patikslinti M13.2 veiklos srities aprašymo 8.2.12.3.1.8 papunktį dėl proporcingo išmokų mažinimo ribų taikymo: ūkiams, viršijantiems 100 ha plotą, mokėjimų dydžiai proporcingai mažėja – iki 100 ha imtinai plotas remiamas 100 proc.; daugiau kaip 100 ha iki 500 ha imtinai plotas remiamas 70 proc., o išmokos dydis sudaro 43 Eur/ha DNV ir 35 Eur/ha MNV; daugiau kaip 500 ha plotui taikomas minimalus išmokos dydis – 25 Eur/ha DNV ir MNV.

2. Patikslinti M13.3 veiklos srities aprašymo 8.2.12.3.2.8 papunktį dėl kompensacinių išmokų dydžių taikymo taip: siekiant išvengti perkompensavimo, išmokos dydis intensyvaus karsto zonoje sudaro 25 Eur/ha, potvynių užliejamose teritorijose – 25 Eur/ha.

3. Patikslinti M13.3 veiklos srities aprašymo 8.2.12.3.2.11 papunktį dėl ribinio valdos dydžio taikymo, nurodant, jog netaikomas vienos valdos ploto ribinis dydis.

4. Išklaudyta atskira J. Sviderskio nuomonė, kad gamtinių ir kitų specifinių kliūčių turinčių vietovių išskyrimas turėtų būti atliekamas kadastro vietovių lygmeniu ir kad karstinio regiono aplinkosauginiai reikalavimai neturėtų būti taikomi tose vietovėse, kurios nepatenka į gamtinių ir kitų specifinių kliūčių turinčių vietovių žemėlapi.

2.2. SVARSTYTA. Programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ papildymas naujomis veiklomis.

Kalbėjo: S. Savickis, S. Jasius, J. Stakėnienė, S. Dimaitis, Ž. Morkvėnas, A. Baravykas, J. Talmantas.

S. Jasius pranešė, kad EK išreiškė nuomonę, jog dabartinės priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklos nepasiūlo ūkininkams patrauklių ir lengviau administruojamų specialių agroaplinkosauginių ūkininkavimo priemonių, todėl buvo nutarta laisvai pasirenkamų veiklų sąrašą išplėsti pareiškėjų aktyvumo padidinimui.

S. Jasius pristatė naujai pasiūlytą veiklą „Ražienų laukai per žiemą“ ir pagrindinius šios naujai pasiūlytos veiklos kriterijus. Pareiškėjai veiklą vykdyti ne didesniame kaip 30 proc. tiesioginėms išmokoms gauti deklaruoto ražienų laukams tinkamų augalų rūšių ploto. Didžiausias neapartas ražienų

plotas už kurį skiriama parama dalyvaujant veikloje gali būti ne didesnis kaip 50 ha. Pareiškėjams, kurie tiesioginėms išmokoms gauti deklaruoja iki 10 ha žemės ūkio naudmenų, ražienų plotas neribojamas. Pagrindiniai šios veiklos reikalavimai: nupjovus javus ar aliejinį rapsą, laukai paliekami neaparti iki kitų metų kovo 1 d.; per žiemą paliekamas ražienų plotas kasmet gali būti paliekamas vis kitoje vietoje, tačiau pagal veiklą įsipareigotas plotas kiekvienais metais neturi mažėti; pagal veiklą įsipareigotame plote po derliaus nuėmimo sutvarkyti šiaudus, surišti juos į ryšulius (ritinius) ir išvežti iš lauko arba susmulkinti ir paskleisti juos dirvos paviršiuje; įsipareigotame plote nenaudoti pesticidų ir herbicidų po derliaus nuėmimo, taip pat ražienų netręšti, nekalkinti ir neskusti.

S. Jasius informavo, kad LAEI paskaičiavo išmokų dydį – 99 Eur ha. Skaičiavimo metodika buvo taikyta teisinga ir tinkama. EK neformalaus veiklos derinimo metu pateikė preliminarias pastabas ir pastebėjo, jog turi būti išvengiama dvigubo finansavimo susidarymo galimybė. Ministerija mato galimybes kaip įgyvendinant šią veiklą būtų nepažeidžiama dvigubo finansavimo taisyklė, nustatant aiškią takoskyrą tarp I ir II ramsčio paramos sistemų.

S. Jasius pristatė kitą naujai siūlomą veiklą – „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“, kuri įgalins pagerinti dirvožemio kokybę. Reikalavimų atitikčiai reiktų tarpinį pasėlį pasėti iki rugsėjo 1 d., kuris turėtų išlikti iki kitų metų kovo 1 d. Šiai priemonei LAEI paskaičiuota išmoka būtų 136 Eur /ha.

Taip pat informavo, kad norima pagerinti dar vienos veiklos „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“ – ekstensyvaus ganyto pievose įgyvendinimo veikimą. Priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklos „Ekstensyvus pievų tvarkymas“ apraše yra nurodyta, jog pareiškėjo deklaruojamos pievos turi būti natūralios ir pusiau natūralios, t. y. tos kurios daugiau nei 5 m. buvo deklaruotos kaip daugiametės pievos. Pagal šią priemonės veiklą kompensacinės išmokos (101 Eur/ha) skiriamos pareiškėjams, kurie minėtose pievose gano gyvulius ne mažesniu intensyvumu kaip 0,3 SG/ha ir ne didesniu nei 1 SG/ha. Siekiant skatinti aplinkosaugos veiksmus ir pievose iki 5 m., tikslinga numatyti, kad tinkamos ekstensyviai ganiavai dalyvaujant šioje veikloje ir pievos iki 5 metų, ne tik natūralios ir pusiau natūralios. Ši galimybė sudarytų sąlygas veikloje dalyvauti visiems ūkio subjektams, kurie turi gyvulius ir pievas iki 5 m.

J. Talmantas pasiteiravo, ar galimas minimalus ražienų skutimas dėl piktžolių. Taip pat pasidomėjo, ar galima ražienas palikti su įsėliu. Ar tai turėtų būti taikoma atskirai.

S. Jasius atsakė, jog veiklos „Ražienų laukai per žiemą“ ir „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ turi būti įgyvendinamos atskirai. Istoriskai žinoma, kad lengvo ražienų skutimo atveju išskyla interpretacijų ir konflikto atvejai tarp pareiškėjo ir NMA kontrolę vykdančių asmenų. Vengiant to, lengvas ražienų kultivavimas veikloje „Ražienų laukai per žiemą“ nenumatomas.

S. Savickis. Pasiūlė papildomai paklausti NMA, kaip vykdoma kontrolė, jei yra didelis plotas.

S. Dimaitis pabrėžė, kad klausimas dėl dirvožemio reikalauja platesnės diskusijos, nes dirvožemis blogėja kasmet, pasiūlė aptarti iš anksto, apskritojo stalo diskusijoje. Pabrėžė, kad skuboti nutarimai nepasiteisins, pasiūlė atidėti.

S. Savickis paragino prasiūlytoms priemonėms pritarti ir patvirtinti, ir ateičiai siūlyti steigti naujas priemones, pvz., įgalinančias dirvožemio apsaugą.

A. Baravykas pasisakė, jog dirvožemis būtų gerinamas naudojant mėšlą, bet AM neleidžia dėl įtakos klimato kaitai.

S. Jasius pasisakė už naujų pasiūlymų įtraukimą į sausio mėnesio apskritojo stalo diskusiją.

Ž. Morkvėnas priminė, jog yra parengtos ir aptartos priemonės, pateiktos AM, iš aplinkosauginės pozicijos, kurias irgi paragino įtraukti diskusijai.

NUTARTA. Pritarti pateiktiems Programos 8.2.9 papunktyje įvardytos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ naujų veiklų aprašymams ir atitinkamai papildyti priemonės aprašą 8.2.9.3.13 papunkčiu 10.13 veikla „Tarpinių pasėlių auginimas ariamojoje žemėje“ ir 8.2.9.3.14 papunkčiu 10.14 veikla „Ražienų laukai per žiemą“, taip pat patikslinti veiklos „Ekstensyvus pievų tvarkymas“ aprašą.

2.3. SVARSTYTA. Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritis „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“.

Kalbėjo: S. Savickis, J. Stakėnienė, A. Gaižutis, M. Palionis, A. Baravykas, J. Talmantas.

2.3.1. SVARSTYTA. Miško valdos padidinimas.

J. Stakėnienė pristatė, kad Lietuvos miško savininkų asociacija (LMSA) pasiūlė miško valdos dydį padidinti iki 50 ha, argumentuodama tuo, kad miškų ūkio naudojimas yra labai nereguliarus, veikiamas įvairių apribojimų ir dėl miško augalų rotacijos vykdoma veikla yra fragmentiška, todėl būtina padidinti miško valdos plotą mažiausiai iki 50 ha, norint gauti ekonominę naudą, ir taip paskatinti smulkiųjų miško savininkų bendradarbiavimą. Tokiu būdu galėtų bendradarbiauti ne tik smulkios miško valdos, bet ir stambesnės.

M. Palionis pristatė preliminarią EK nuomonę dėl šio pakeitimo, kuri, atsižvelgdama į Lietuvos miškų valdų ploto vidurkį 3-4 ha, mano, jog padidinus miško valdą iki 50 ha, vadinti ją smulkia miško valda nebūtų galima. Tačiau šiuo atveju būtina pabrėžti ir įvertinti, kad miškų ūkio valdos negalima vertinti taip pat kaip žemės ūkio valdos, kurios ekonominis dydis išreiškiamas produkcijos standartine verte. Miškų ūkyje 3-4 ha parodo, jog ūkinė ekonominė veikla realiai nėra vykdoma, iš kurios galėtų miško savininkai gauti ekonominės naudos ir iš to pragyventi. Todėl vykstant deryboms su EK, teks tai pagrįsti.

A. Gaižutis papildė, jog pagal dabartines sąlygas nėra norinčių smulkiųjų miško savininkų pateikti paraiškas, nes jie ūkininkauja fragmentiškai ir tik atskiruose nedideliuose plotuose. Taip pat pastebėjo, jog bendradarbiavimas nukreiptas bendrai technikai ir kt. investicijoms susivienijus įsigyti. Padidinus miško valdos plotą, bendrai ūkinei veiklai vykdyti pasinaudotų šia priemonės veiklos sritimi tiek smulkieji, tiek stambesni miško valdos savininkai, nes tik stambesni miško savininkai dažniau vykdo miškų ūkinę veiklą, todėl bendradarbiaujant labai smulkiems su šiek teik stambesniais (iki 50 ha) būtų pasiekti rezultatai.

M. Palionis paprašė Komiteto narių pritarti tokiam pasiūlymui, tačiau informavo, kad jei derinant su EK šį pakeitimą būtų pasiūlyta sumažinti miško valdos dydį, pvz., 49 ha, o ne 50 ha, laikyti tai priimtinu sprendimu ir papildomai neteikti svarstyti šio klausimo kitam Stebėsenos komiteto posėdžiui.

NUTARTA. Pritarti pateiktam siūlymui keisti Programos 8.2.14.3.2.4. papunktyje „Paramos gavėjai“ esantį priemonės aprašymą dėl miško valdos dydžio padidinimo, nustatant, kad „smulkieji miško valdytojai (miško valda ne didesnė kaip 50 ha)“.

2.3.2. SVARSTYTA. Valdos ekonominio dydžio padidinimas smulkiesiems ūkiams.

J. Stakėnienė pristatė socialinių partnerių siūlymą padidinti smulkiesiems ūkiams taikomą ekonominio dydžio ribą, išreikštą produkcijos standartine verte (SP), iki 15 000 Eur, t. y. koreguoti dabartinę Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos srities „Parama smulkių ūkio subjektų bendradarbiavimui“ aprašymą, nustatant, kad paramos galėtų kreiptis smulkieji ūkiai, kurių ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, yra ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 15 000 Eur.

A. Baravykas teiravosi, kiek teoriškai galėtų išaugti pareiškėjų skaičius padidinus priemonėje ekonominio dydžio viršutinę ribą, išreikštą produkcijos standartine verte.

M. Palionis atsakė, jog remiantis Programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ patirtimi, galima tikėtis daugiau kaip 300 papildomų pareiškėjų, t. y. potencialių pareiškėjų ratas tikrai padidėtų.

NUTARTA. Pritarti pateiktam siūlymui keisti Programos 8.2.14.3.2.4. papunktyje „Paramos gavėjai“ esantį priemonės aprašymą dėl smulkiųjų ūkių ekonominio dydžio, išreikšto standartine produkcijos verte, ribos padidinimo ir nustatyti, kad paramos galėtų kreiptis: „1. smulkieji ūkiai (kurių ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, yra ne mažesnis kaip 4 000 Eur ir ne didesnis kaip 15 000 Eur<...>)“.

2.3.3. SVARSTYTA. Paramos intensyvumo padidinimas.

J. Stakėnienė informavo, kad šiuo metu projekto verslo plano įgyvendinimo išlaidoms taikomas 60 proc. paramos intensyvumas, tačiau kai išlaidos sutampa su kitų programos priemonių išlaidų rūšimis, paramos teikimo intensyvumas nustatomas atsižvelgiant į pagal kitas Programos priemones teikiamą paramos intensyvumą šioms išlaidoms (įskaitant tose priemonėse nustatytas galimybes jį padidinti). J. Stakėnienė priminė, kad Programoje ir Partnerystės sutartyje yra numatyti prioritetiniai sektoriai, todėl siekdama paskatinti prioritetinių sektorių smulkiųjų ūkių bendradarbiavimą, Ministerija siūlo padidinti intensyvumą verslo plano įgyvendinimo išlaidoms iki 70 proc. gyvulininkystės, sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės sektoriuose.

J. Talmantas paklausė, ar šiai priemonės veiklos sričiai EK leidžia didinti intensyvumą.

M. Palionis papildė, jog šiuo siūlymu EK taip pat papildomai domėjosi, nes norėjo žinoti, kodėl nukrypstama nuo bendros taisyklės ir iš kur gaunamas 70 proc. dydis, todėl ir šį keitimą reiks papildomai pagrįsti.

NUTARTA. Pritarti pateiktam siūlymui keisti Programos 8.2.14.3.2.8 papunktį „Taikytinos sumos ir paramos intensyvumą, nustatant padidinti intensyvumą iki 70 proc. gyvulininkystės, sodininkystės, uogininkystės ir daržininkystės sektoriuose bendradarbiaujantiems smulkiesiems ūkiams“.

2.4. SVARSTYTA. Veiklos srities „Miško įveisimas ir miškingųjų plotų kūrimas“ suplanuotos rodiklio reikšmės išskaidymas.

Kalbėjo: S. Savickis, M. Palionis, A. Gaižutis.

M. Palionis informavo, jog gairėse nurodyta, kad planuojant rodiklius reikia įtraukti ir tęstinius įsipareigojimus. Programos bendrasis produkto rodiklis „Mišku apželdintinos žemės plotas (ha) (nustatyta 8.1 punkte)“ (33 558 ha) suplanuotas įtraukiant plotus, kurie buvo apželdinti iš KPP 2004–2006 ir KPP 2007–2013 lėšų, o šiuo laikotarpiu mokama parama už jų priežiūrą pagal 8.1 veiklos sritį. Suplanuota rodiklio reikšmė – 33 558 ha – taip: 6 500 ha naujai įveisto miško iš Programos lėšų (sumažintas rodiklis patvirtintas 2017-10-24 SK posėdyje); 27 058 ha – priežiūrimo miško, kuris buvo įveistas iš KPP 2004–2006 ir KPP 2007–2013 lėšų (tęstiniai įsipareigojimai), plotas.

Taip pat M. Palionis pažymėjo, kad tęstinių įsipareigojimų plotai Programoje įtraukti ir į veiklos rezultatų peržiūros plano 5 prioriteto rodiklio reikšmę (apskaičiuojami EK sistemoje automatiškai). Tačiau, atsiskaitant už Programos veiklos rezultatų peržiūros plano įgyvendinimą, šie plotai neįtraukiami. Siekiant, kad būtų vienodai interpretuojami duomenys bei dirbtinai nemažinamas Programos veiklos plano peržiūros rodiklio pasiekimas, siūloma naujai įveisto miško plotų ir plotų, už kuriuos mokama vykdant tęstinius įsipareigojimus, rodiklius atskirti.

M. Palionis papildė, kad EK nuomone, Programos papildymas nauju rodikliu būtų komplikotas, be to, jis nėra privalomas. Todėl siūloma jo neįtraukti į Programą.

Pasiūlė 1200 ha sumažinti naują rodiklį – nuo 6 500 ha iki 5300. Pažymėtina, kad neigiamą įtaką planuotam miškų įveisimo plotui pasiekti turi ir 2017 m. vasarą bei rudenį užsitęsusių ilgalaikio lietaus pasekmės, dėl kurių 2017 m. spalio 4 d. Vyriausybės nutarimu Nr. 781 buvo paskelbta valstybės lygio ekstremalioji situacija visoje šalyje. Dėl šios priežasties dalis veiklos sričiai skirtų lėšų bus panaudota po ekstremaliojo įvykio pažeistam miškui atsodinti. Pagal miškams įveisti pateiktų paraiškų duomenis nustatyta, kad pažeistas miško plotas galėtų sudaryti iki 1 200 ha. Todėl siūloma numatytą apželdinti 6 500 ha plotą mažinti 1 200 ha – iki 5 300 ha.

Taip pat M. Palionis pažymėjo, kad tęstinių įsipareigojimų plotai Programoje įtraukti ir į veiklos rezultatų peržiūros plano 5 prioriteto rodiklio reikšmę (apskaičiuojami EK sistemoje automatiškai). Tačiau, atsiskaitant už Programos veiklos rezultatų peržiūros plano įgyvendinimą, šie plotai neįtraukiami. Todėl pasiekimo rodiklis iškraipomas. Siekiant, kad būtų vienodai interpretuojami duomenys bei dirbtinai nemažinamas Programos veiklos plano peržiūros rodiklio pasiekimas, siūloma naujai įveisto miško plotų ir plotų, už kuriuos mokama vykdant tęstinius įsipareigojimus, rodiklius atskirti.

A. Gaižutis pasakė, jog dėl naujai įveistų miškų plotų rodiklio sumažinimo Lietuvos miškų savininkų asociacija nepritarė, nes mano, jog dėl to vėliau gali būti mažinamos ir lėšos.

M. Palionis pažymėjo, kad nepanaudotų lėšų dėl rodiklio pakeitimo neliks, nes lėšos bus panaudotos atsodinti naujai įveistiems, bet sunykusiems miškams.

A. Klimavičius susilaikė, nebalsavo.

Balsavimas: Už – 20, prieš – 1, susilaiko – 1.

NUTARTA. Pritarti siūlymui sumažinti rodiklio „Mišku apželdintinos žemės plotas (ha) (nustatyta 8.1 punkte)“ reikšmę iki 5 300 ha ir neįtraukti papildomo rodiklio.

2.5. SVARSTYTA. Supaprastintas išlaidų apmokėjimas, taikant iš anksto nustatytą fiksuotąją normą Programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sričiai „Parama profesiniam mokymui ir įgūdžiams įgyti“.

Kalbėjo: J. Stakėnienė, S. Savickis, V. Vilimaitė-Zubrickienė, S. Dimaitis, J. Talmantas.

J. Stakėnienė informavo, kad Programos priemonės „Žinių perdavimas ir informavimo veikla“ veiklos sričiai „Parama profesiniam mokymui ir įgūdžiams įgyti“ siūloma nustatyti supaprastintą išlaidų apmokėjimą, taikant iš anksto nustatytą fiksuotąją normą. Nustatant fiksuotąją normą, tinkamos finansuoti išlaidos būtų apskaičiuojamos taikant procentinį dydį, kuris iš anksto nustatomas vienai ar kelioms tinkamų finansuoti išlaidų kategorijoms. Finansavimas taikant fiksuotąją normą skiriamas netiesioginėms projekto išlaidoms (pvz., projekto administravimo). Norint taikyti fiksuotąją normą netiesioginėms projekto išlaidoms, į Programą turi būti įtraukta metodika, pagal kurią apskaičiuota fiksuotoji norma netiesioginėms išlaidoms (pvz., projekto administravimo) kompensuoti. Tokia metodika taikoma Europos socialinio fondo lėšomis finansuojamuose projektuose. EK pritarus, taikyti tą pačią metodiką ir Programoje. Papildomai paprašė pakomentuoti ir pasidalyti patirtimi atstovės iš Finansų ministerijos (toliau - FM).

V. Vilimaitė-Zubrickienė pakomentavo, kad FM sulaukė auditorių pastabų dėl fiksuotos normos įkainių taikymo netiesioginėms išlaidoms ir pasiūlė dvišaliu pagrindu su Ministerija pasidalyti patirtimi tam, kad būtų išvengta FM klaidų.

J. Stakėnienė pratęsdama paaiškino, jog visi pažangūs socialinių partnerių pasiūlymai priimami ir į juos atsižvelgiama, tačiau dėl atsiradusių papildomų klausimų / neaiškumų, pasiūlė šį klausimą dar panagrinėti su FM.

S. Dimaitis taip pat pasiūlė šioje Programos priemonėje panaikinti perteklinį kvalifikacinį reikalavimą, jog lektorius turėtų būti magistro laipsnį turintis asmuo, ir pasiūlė jį sumažinti, t. y. leisti mokymus vesti lektoriui, turinčiam bakalauro laipsnį, nes tai taip pat yra aukštasis išsilavinimas.

J. Stakėnienė pasiūlė S. Dimaičio siūlymą išnagrinėti ir pasvarstyti atskirai, o esant svariems argumentams teikti SK svarstyti, primindama, jog reikalavimai jau buvo sumažinti, panaikinus reikalavimą daktaro išsilavinimui.

J. Talmantas pasakė, kad išsilavinimas kartai nelemia kokybės, t. y. magistro išsilavinimas ne visada nulemia gerą temos išdėstymą. Priklauso, kaip lektorius išmano dėstomą sritį, todėl gali būti geras lektorius ir su bakalauro aukštuoju išsilavinimu, jei įgudęs toje srityje.

S. Savickis pasiūlė šį klausimą priimti kaip neišnagrinėtą ir teikti svarstyti kitam SK posėdžiui.

NUTARTA. Pritarti supaprastintam išlaidų apmokėjimui, taikant iš anksto nustatytą fiksuotąją normą. Klausimą dėl lektorių kvalifikacijos atidėti kitam posėdžiui.

3. SVARSTYTA. Paraiškų pagal Programos priemonės atrankos kriterijų svarstymas.

3.1. SVARSTYTA. Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ atrankos kriterijų pakeitimas.

Kalbėjo: S. Savickis, J. Stakėnienė, V. Muliuolis, S. Dimaitis, A. Baravykas.

J. Stakėnienė pristatė techninio pobūdžio pakeitimą, kuriuo tikslinamas Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ penktas atrankos kriterijus nurodant, kad tikrinama ne paramos gavėjo, o pareiškėjo narystės kooperatyve trukmė ir už tai suteikiami atrankos balai. Tikrinama pareiškėjo narystė kooperatyve paraiškos teikimo metu, todėl negalima jo įvardyti paramos gavėju.

S. Dimaitis pasiūlė įtraukti balus už dalyvavimą asociacijose kaip kooperacijos skatinimą.

A. Baravykas pasisakė dėl asocijuotų narių skatinimo, norėtų praplėsti kriterijus.

J. Stakėnienė pabrėžė, kad EK neleidžia ir šis atrankos kriterijus nebus siūlomas, nes neatspindi įgyvendinimo kokybės, yra dirbtinis kriterijus. Asociacijos turėtų įtraukti narius kitomis priemonėmis.

A. Baravykas paaiškino, jog asociacijos visuomet dirba sektoriaus naudai, o įmonės bei ūkiai, kurie naudojami to darbo rezultatais, nemokėdami mokesčių, turėtų stoti į asociaciją ir paremti jos darbą.

S. Savickis paprašė pakomentuoti Lygių galimybių kontrolieriaus tarnybos atstovo, ar tuo nepažeidžiamos lygios galimybės.

V. Muliolis atsakė, jog šiame posėdyje nagrinėjant klausimą prieštaravimų nėra, o dėl asociacijų rėmimo, išlaikant lygias galimybes, pasiūlė svarstyti kitame posėdyje. Iš principo Lygių galimybių įstatymas reglamentuoja, kad nebūtų diskriminacijos tarp vienos asociacijos narių bei stojant į asociaciją.

Ž. Morkvėnas išvėlgė diskriminaciją, jeigu prievarta skatinama stoti į asociaciją, kuri, nario manymu, blogai dirba.

S. Savickis papildė, kad jei asociacija nekuria pridėtinės vertės poveikio, tai galima tuo piktnaudžiauti ir naudoti asmeninių interesų tenkinimui. Turime apsibrėžti, kokiose asociacijose narystė yra aktuali ir iki kito posėdžio galime teikti pasiūlymą ir įtraukti į kito posėdžio darbotvarkę.

NUTARTA. Koreguoti Programos priemonės „Ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „Parama smulkiesiems ūkiams“ penktą atrankos kriterijų ir išdėstyti jį taip: „5. pareiškėjo narystė kooperatyve, kuris iki paramos paraiškos pateikimo yra pripažintas žemės ūkio kooperatyvu: 5.1. jei daugiau negu 2 metus, suteikiama 15 balų; 5.2. jei nuo 1 iki 2 metų įskaitytinai, suteikiama 10 balų.“

3.2. SVARSTYTA. Programos priemonės „Investicijos į materialųjį turtą“ veiklos srities „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ projektų atrankos kriterijai.

Kalbėjo: S. Savickis, J. Stakėnienė, M. Palionis, P. Žagunis, S. Dimaitis, A. Baravykas, A. Gaižutis, J. Talmantas.

J. Stakėnienė priminė, kad šios veiklos srities atrankos kriterijams Komiteto nariai buvo pritarę 2017 m. birželio 20 d. posėdyje (protokolas Nr. 8D-367 (5.50E), tačiau diskutuojant su socialiniais partneriais atsirado papildomi siūlymai dėl atrankos kriterijų.

J. Stakėnienė informavo, jog atsižvelgiant į 2017 metais teiktų paramos paraiškų atrankos patirtį, peržiūrimi 2018 m. taikomi projektų atrankos kriterijai. Esminiai atrankos kriterijų pakeitimai neatliekami. Atsižvelgiant į tai, kad 2018 metais numatoma finansuoti gamybinių statinių ir pastatų statybą, rekonstravimą ir kapitalinį remontą bei jų funkcionavimui užtikrinti būtinos įrangos įsigijimą, peržiūrimos kai kurių atrankos kriterijų formuluotės. Atrankos kriterijai suderinti su Lietuvos žemės

ūkio rūmų, Lietuvos žemės ūkio ir maisto tarybos, Lietuvos ūkininkų sąjungos ir kitų žemdirbių savivaldos organizacijų atstovais 2017-10-10 susitikime. J. Stakėnienė pažymėjo, kad numatyti taikyti 2018 metais projektų atrankos kriterijai komiteto nariams yra pateikti ir pristatė siūlomus atrankos kriterijų pakeitimus:

- patikslinamas atrankos kriterijus Nr. 2 (įgyvendinamas gyvulininkystės, sodininkystės, uogininkystės, daržininkystės projektas). Pakeitimu siūloma pareiškėjo įgyvendinamą projektą priskirti gyvulininkystės, sodininkystės, uogininkystės ar daržininkystės sektoriui pagal paramos paraiškoje nurodytą žemės ūkio sektorių;

- patikslinamas atrankos kriterijus Nr. 3 (pareiškėjo ūkio ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, paramos paraiškos pateikimo metu yra mažesnis). Išplečiama atrankos kriterijaus imtis, papildant kriterijų nauju 3.3 papunkčiu, pagal kurį numatyta suteikti 5 atrankos balus pareiškėjo ūkiui, kurio ekonominis dydis yra didesnis kaip 100 000 Eur iki 150 000 Eur įskaitytinai;

- patikslinamos atrankos kriterijų Nr. 6.1 ir Nr. 6.2, susijusių su aplinkosaugos problemų sprendimu, suteikiant 15 atrankos balų pareiškėjams, kurių projektas prisideda prie aplinkos taršos mažinimo, kai pareiškėjas dalyvauja (įsipareigoja dalyvauti) įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas (bent vieną), dalyvavimo imtį sumažinant iki 10 proc. deklaruotų ŽŪN ploto, arba projekte numatytos įsigyti technikos ir įrangos, susijusios su mėšlo ir srutų laikymu ir tvarkymu fermoje, vertė sudaro daugiau kaip 25 proc. numatytų įsigyti investicijų vertės (be PVM), formuluotės. Atrankos kriterijus Nr. 6.1 išdėstomas taip: „6.1. pareiškėjas dalyvauja (patvirtintas paramos gavėju) įgyvendinant Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas (bent vieną) arba įsipareigoja dalyvauti įgyvendinant veiklas (bent vieną) ne vėliau kaip per vienerių metų laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo datos (atrankos balai suteikiami už priemonės „Agrarinė aplinkosauga ir klimatas“ veiklas: „Ekstensyvus pievų tvarkymas ganant gyvulius“, „Specifinių pievų tvarkymas“, „Medingųjų augalų arba daugiamečių žolių juostos ar laukai ariamojoje žemėje“, „Vandens telkinių apsauga nuo taršos ir dirvos erozijos ariamojoje žemėje“, „Rizikos“ vandens telkinių būklės gerinimas“, „Tausojanti aplinką vaisių ir daržovių auginimo sistema“. Įgyvendinant nurodytas veiklas ŽŪN plotas turi sudaryti ne mažiau kaip 10 proc. deklaruotų ŽŪN ploto) – suteikiama 15 balų“;

Atrankos kriterijus Nr. 6.2 išdėstomas taip: „6.2. projekte numatytos įsigyti technikos ir įrangos, susijusios su mėšlo ir srutų laikymu ir tvarkymu fermoje, vertė sudaro daugiau kaip 25 proc. numatytų įsigyti investicijų vertės (be PVM) (atrankos balai suteikiami, kai investicijos yra: srutų siurbliai, skreperiniai transporteriai, kitų mėšlo šalinimo sistemų įrengimas, mėšlo separavimo įrengimas ir pan.) – suteikiama 15 balų“;

- patikslinama atrankos kriterijaus Nr. 7, kaip neaktualaus 2018 m. paraiškoms, formuluotė.

J. Stakėnienė atkreipė dėmesį, kad atrankos kriterijus išdėstomas nauja formuluote, kurią sąlygojo LRV 2017 m. spalio mėnesį posėdyje priimti sprendimai dėl prevencinių priemonių taikymo afrikinio kiaulių maro plitimui užkirsti. Atrankos kriterijus Nr. 7 išdėstomas taip: „7. įgyvendinamas gyvulininkystės sektoriaus projektas, kuriame numatyta investuoti į biologinei saugai valdoje užtikrinti būtinus statinius ir (arba) įrangą – suteikiama 5 balai“;

- patikslinama atrankos kriterijaus Nr. 8.3 formuluotė, konkretizuojant šio atrankos kriterijaus taikymo sritį. Atrankos kriterijus Nr. 8.3 išdėstomas taip: „8.3. pareiškėjas vykdo (numato vykdyti ne vėliau kaip per vieną metų laikotarpį nuo sprendimo skirti paramą priėmimo datos) gyvulininkystės veiklą (paramos paraiška pateikta pagal gyvulininkystės sektorių) vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių (pareiškėjo ūkis laikomas esančiu vietovėse, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, jei ne mažiau kaip 50 proc. jo žemės ūkio paskirties žemės ploto arba pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narių žemės ūkio paskirties žemės ploto yra šiose vietovėse. Vietovės, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, yra nurodytos Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2015 m. balandžio 1 d. įsakymu Nr. 3D-245 „Dėl Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „Išmokos už vietoves, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių“ įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“. Vietovių, kuriose esama gamtinių ar kitų specifinių kliūčių, žemės ūkio paskirties žemės plotas, kai jis deklaruojamas, nustatomas pagal paskutinįjį prieš paramos paraiškos pateikimą deklaruotą ŽŪN plotą)“.

J. Stakėnienė informavo komiteto narius, jog nustatomas privalomas mažiausias projektų atrankos balų skaičius – 35 balai (buvo 50 balų).

M. Palionis supažindino komiteto narius su EK nuomone dėl mažiausio projektų atrankos balų skaičiaus sumažinimo iki 35 balų. Europos Komisija klausia, kuo motyvuojamas atrankos balų kartelės nuleidimas ir išreiškė susirūpinimą, kad parama bus skiriama stambiems augalininkystės ūkiams. M. Palionis pažymėjo, kad EK pateiktas išaiškinimas, jog numatomas paraiškų šaukimas yra specifinis, orientuotas į statybas, todėl augalininkystės sektoriaus pareiškėjai, atsižvelgdami į klimato situaciją, investuos į džiovyklų statybą ir atrankos balų kartelės nuleidimas yra pagrįstas.

S. Savickis papildė, kad grūdus auginantis augalininkystės ūkis gali auginti, pvz., vištas, investuoti į gyvulininkystę nebus reikalaujama ūkio verslo istorijos.

S. Dimaitis pasiūlė papildomus projektų atrankos balus skirti pareiškėjams, turintiems „žaliąjį diplomą“, ir į atrankos kriterijų Nr. 6.1 įtraukti su aplinkosauga susijusią veiklą „Ražienų laukai per žiemą“. S. Jasius atsakė, kad EK pritarimas dėl šios veiklos taikymo negautas, kai bus gautas pritarimas, galima bus svarstyti įtraukimo klausimą.

S. Savickis pasiūlė pasiūlymus atidėti apskritojo stalo diskusijai.

A. Baravykas išsakė nuomonę, kad biologinei saugai užtikrinti numatyti skirti 5 atrankos balai yra nereikšmingi ir neišsprendžia su biosauga susijusių problemų. A. Baravyko nuomone, atrankos kriterijus ir balus reikia peržiūrėti ir išdėstyti taip, kad jie būtų svarbūs biosaugai, arba numatyti specialią priemonę ir skelbti atskirą paraiškų teikimą.

M. Jusienė iškėlė klausimą, jog biosaugos priemonių sąrašas yra labai neapibrėžtas, todėl labai sudėtinga veiklos sritys įgyvendinimo taisyklėse šias priemones priskirti prie atitinkamų išlaidų kategorijos.

A. Baravykas pasiūlė paremti biosaugos priemones iš esmės, pritarė galimybėms padėti steigti greitas priemones, pavyzdžiui užtvaros, įrengti dušai. Pasiūlė apsvarstyti galimybę sukurti atskirą specialią priemonę biosaugai paremti, kad būtų realūs prioritetai investuojant į biosaugą, ir nustatyti atskirą paramos paraiškų teikimą, kai investuojama tik į biosaugą, o ne skatinti, suteikiant kelis atrankos balus paraiškai pagal veiklos sritį „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“. Pažymėjo, jog infekcijos protrūkio metu stambiems kiaulių kompleksams gali būti išmokėtos milžiniškos nuostolių kompensavimo lėšos, kuriomis galima būtų paremti didesnį skaičių ūkių ir taip spręsti su biosauga susijusias problemas. Kaip sprendimą A. Baravykas pakartojo pasiūlymą rengti atskirą šaukimą biosaugos priemonėms paremti arba veiklos srityje „Parama investicijoms į žemės ūkio valdas“ skirti didesnį prioritetinį balų skaičių, nes numatyta 5 atrankos balų suma, kai pateiktame projekte numatyta investuoti į biosaugą, yra labai maža. Taip pat jis pasiūlė prie kiekvieno atrankos kriterijaus nustatyti išimtį biosaugai. Šiam pasiūlymui nepritarė

S. Savickis pažymėjo, jog valstybės parama negali garantuoti, kad neatsiras kitas infekcijos protrūkis. Pasisakė, jog reikia atskirai svarstyti, ar biosaugai duoti prioritetą, ar numatyti teikti paramą pagal atskirą priemonę. Atkreipė dėmesį, jog pirma reikia apibrėžti, kas yra biosauga, apskaičiuoti galimas išlaidas, padaryti biosaugos aprašą ir tada svarstyti Komiteto posėdyje.

M. Palionis paprieštaravo keisti paraiškų atrankos kriterijus šiam posėdyje, nes bus neaišku kaip juos taikyti, pasakė, kad biosaugos klausimo šio komiteto nariai neišspręs ir reikia užbaigti diskutuoti šiuo klausimu.

A. Gaižutis pasiūlė pritari 5 atrankos balų skyrimui už investavimą į biologinę saugą ir iki kito komiteto posėdžio nuspręsti dėl atskiro šaukimo organizavimo būtinumo biosaugai.

NUTARTA. Pritarti pasiūlytiems projektų atrankos kriterijų pakeitimams ir privalomam mažiausiam projektų atrankos balų skaičiaus (35 balai) nustatymui.

3.3. SVARSTYTA. Programos priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritys „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ atrankos kriterijų pakeitimas.

Kalbėjo: S. Savickis, J. Stakėnienė, M. Palionis, S. Dimaitis, J. Sviderskis, A. Klimavičius.

J. Stakėnienė pristatė, kad šiuo metu pagal KPP priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritį „Parama trumpoms tiekimo grandinėms ir vietos rinkoms skatinti vietos lygmeniu“ nėra skiriami pirmumo balai pareiškėjams, kurie yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo nariai. Socialiniai partneriai pasiūlė papildyti atrankos kriterijus ir suteikti atrankos balus pareiškėjams, kurie yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo nariai, grindžiant tuo, kad tokie pareiškėjai turi didesnę patirtį žemės ūkio srityje, taip pat tai netiesiogiai prisidėtų prie kooperacijos skatinimo Lietuvoje.

J. Stakėnienė pristatė, jog skiriami papildomi 5 balai naujam šeštam atrankos kriterijui bus paimami iš penktojo atrankos kriterijaus, sumažinus jam skiriamą balų skaičių iki 20 balų, ir išdėstoma taip: „Pareiškėjas yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narys – suteikiama 5 balai“.

S. Dimaitis pasakė, kad šioje priemonės veiklos srityje yra labai svarbu kooperacija ir 5 balai yra per mažai, todėl reiktų duoti daugiau atrankos balų už narystę kooperatyve.

J. Sviderskis pasiūlė paimti iš 2 kriterijaus „projekte dalyvaujantys subjektai rinkai tieks tik sertifikuotus ekologinės gamybos ir (ar) pagal nacionalinę žemės ūkio ir maisto kokybės sistemą pagamintus produktus ir (ar) sertifikuotus kaip tautinio paveldo tradicinius maisto gaminius – suteikiami 25 balai“ 5 balus ir skirti 20 balų.

A. Klimavičius atkreipė dėmesį, kad ekologiški produktai yra brangūs, jeigu jie atkeliauja per prekybos tinklus ir per daugelį tarpininkų, o šia priemone kaip tik stengiamasi skatinti trumpas tiekimo grandines, todėl siūlo nemažinti 5 balais antrojo atrankos kriterijaus, kur prioritetas suteikiamas ekologiškų produktų gamintojams ir pareiškėjams.

Išsiskyrus nuomonėms, S. Savickis pasiūlė Komiteto nariams balsuoti.

Už ministerijos pateiktą naują pasiūlymą, kad „Pareiškėjas yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narys – suteikiama 5 balai“ balsavo 14 Komiteto narių.

Už S. Dimaičio pasiūlymą padidinti balų skaičių 6-am atrankos kriterijui iki 10 balų, sumažinus po 5 balus nuo 2-ojo ir nuo 5-ojo atrankos kriterijų, tam, kad už narystę pripažintame kooperatyve būtų skiriama 10 balų – balsavo 3 Komiteto nariai.

NUTARTA. Pritarti pateiktam siūlymui ir patvirtinti šeštąjį atrankos kriterijų „Pareiškėjas yra pripažinto žemės ūkio kooperatyvo narys – suteikiama 5 balai.“

3.4. SVARSTYTA. Priemonės „Bendradarbiavimas“ veiklos sritis „Parama smulkiųjų ūkio subjektų bendradarbiavimui“ atrankos kriterijų pakeitimas.

Kalbėjo: S. Savickis, J. Stakėnienė.

J. Stakėnienė pristatė, jog socialiniai partneriai pastebėjo, kad ekologiniu ūkininkavimu užsiimantiems ūkio subjektams nereikėtų taikyti dvigubų standartų, jeigu jie nori pagrįsti / atitikti atrankos kriterijų, susijusį su aplinkosaugos veikla ir klimato kaita, kadangi jie ir taip jau laikosi tam tikrų įsipareigojimų, kurie yra susiję su tvaraus ūkininkavimo (aplinkosauginiais) principais. Todėl buvo pasiūlyta papildyti ketvirtąjį atrankos kriterijų taip: „4. projektas susijęs aplinkosaugos (biologinės įvairovės apsauga ir atkūrimas, dirvožemio derlingumas ir biologinis aktyvumas išlaikomas ir didinamas taikant daugiametę sėjomainą bei tręšiant tik mėšlu ir kt. organinėmis medžiagomis, nenaudojamos mineralinės azoto trąšos, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekių mažinimas, saugomų teritorijų apsauga, miško išteklių, bioįvairovės išsaugojimas ir kt.) veikla ir klimato kaita – suteikiama 10 balų“.

Taip pat buvo pasiūlyta koreguoti 5 atrankos kriterijų, skiriant atrankos balus visoms pareiškėjų grupėms už įsipareigojimą dėl pajamų padidinimo iš vykdomos veiklos ir suformuluoti jį taip:

„5. įgyvendinus projektą:

kiekvieno smulkiojo ūkio ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

kiekvieno smulkiojo miško valdytojo pajamos padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

kiekvienos labai mažos įmonės pajamos iš vykdomos veiklos padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

kiekvieno fizinio-asmens pajamos iš vykdomos veiklos padidės daugiau kaip 20 proc. – suteikiama 20 balų.“

S. Dimaitis atkreipė dėmesį, kad penktasis atrankos kriterijus yra įsipareigojimas į ateitį, o tai reiškia, kad atsiranda įvairių priežasčių, dėl kurių gali būti nepasiekiami numatyti rodikliai, pvz., blogos oro sąlygos.

J. Stakėnienė pasakė, jog keičiamoje sankcijų metodikoje atsiranda specialios išskirtinės aplinkybės, tokios kaip, pvz., klimatinės (sausros, liūtys), kurias NMA galės išnagrinėti ir įvertinti situaciją ir tų sankcijų netaikyti.

A. Klimavičius pastebėjo, kad ketvirto kriterijaus formuluotėje yra redakcinio pobūdžio klaida, nes yra du kartus pakartota frazė „biologinės įvairovės apsauga“, todėl pasiūlė tai išbraukti, o tai, kas išdėstyta skliausteliuose, nukelti į punkto pabaigą.

NUTARTA:

1. Atsižvelgus į A. Klimavičiaus pastabą, pakoreguoti 4 atrankos kriterijų ir jį išdėstyti taip:

„4. projektas susijęs su klimato kaita ir aplinkosaugos veikla (dirvožemio derlingumas ir biologinis aktyvumas išlaikomas ir didinamas taikant daugiametę sėjomainą bei tręšiant tik mėšlu ir kt. organinėmis medžiagomis, nenaudojamos mineralinės trąšos, išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir amoniako kiekių mažinimas, saugomų teritorijų apsauga, miško išteklių, bioįvairovės išsaugojimas ir kt.) – suteikiama 10 balų“.

2. Pakeisti 5 atrankos kriterijų ir jį išdėstyti taip:

„5. įgyvendinus projektą:

kiekvieno smulkiojo ūkio ekonominis dydis, išreikštas produkcijos standartine verte, padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

kiekvieno smulkiojo miško valdytojo pajamos padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

kiekvienos labai mažos įmonės pajamos iš vykdomos veiklos padidės daugiau nei 20 proc. – suteikiama 20 balų;

kiekvieno fizinio asmens pajamos iš vykdomos veiklos padidės daugiau kaip 20 proc. – suteikiama 20 balų.“

Posėdžio pirmininkas

Bronius Markauskas

Posėdžio sekretorė

Gailutė Pikūnaitė